

ירושלים, יום ב', 13.3.44

פנייה עם באי-כוח תימנים ח"ח' חרב שלום הלוי יצחק, אברהם כהן,
יוסף כהן, שלום לוי נחום, דוד צאיר, נתן רצון טולמי, ג'מילי,
זכריה טראגני, יוסף טולמי.

אברהם כהן: יס לי הכבוד להציג את כבוד הרבנים ר' שלום הלוי
יצחק ור' יוסף טולמי, את בא-כוח הפועלים במחנה-יהודה,
נת בא-כוח הפועלים בירושלים, בא-כוח הפועלים טוטרון, נחליאל, אלישיב,
בא-כוח חנוך ועוד.

בראש הראשונה רוצה אני לברך את ח"ח' בן-גוריון שהוא חזר
למילוי תפקידו הראוי לו בתור מנהיגנו. אני מצטרף על הציפיון במספר
הנוכחים כי השלחת כולה פורקת פני-כוח כל נקודה ונקודה, והיה רצוי
שגם הם יתנו מנוכחות בשיחה זו.

ח"ח' בן-גוריון: ברצון רב אבוא לאסיפה רבת עם של התימנים.
אברהם כהן: ידוע לכבודו המצב שהתורר בעדנו. אין לנו שום דבר
נצר ההסתדרות, נגד כל יהודי באשר הוא יהודי בארץ-

ישראל. אף-ישראל כוללת יהודים מכל העדות, כל אחד לפי סגולתו
ושיטתו, אך העדה התימנית זהו שבט יחיד בסינו, אשר טרם על קיום עמנו
בין מוסדות העולם, והם סמרו אמונים לארץ, והם היו הביל"ויים הראשונים,
ולא שסנו אל לב שנגזר דווקא בעיר הגירה, כי היינו רוצים להיות הלוסי
העבודה, לא הצינו להיות ב"כולל", והיהודים התימנים הם הראשונים אשר
באו להחיות את מוסדות הארץ.

כיום סרה סקרה של הסכם בין מקידינו ממרכז התאחדות
התימנים וההסתדרות. אין לנו על ההסתדרות שום דבר, כי רוצה לסכור -
יסכור, וחלופה - יקנה, אך אין לקנות עדה של 25,000 נפש, אי אפשר ששנים-
שלושה אנשים יקשרו קשר ויעשו זאת, אנחנו לא בעלות ולא עור. עמנו
על סמך חיינו בגלות, חשבנו שבארץ-ישראל נהיה עדה אחת, אבל לואבוננו
כל אחד בא נס אנחנו, מלכות, יטבן בורץ כ-60 כיתות, ואנחנו החלשנו
למני 20-22 שנה לטור את התאחדות התימנים, אשר תמלא את תפקידה כראוי
בצינונות, בטמעת לאומית. בטמעת העבודה התימנים היריבו קרבנות די

ויותר. התיסנים נענו לכל קריאה ודרישה, בצבא נתנו יותר מאשר אחינו האשכנזים, לשרות זה שגם בנקודות אלה אנחנו מנוצלים, אך אם אין לתת לנו 100%, הרי לכל המחנות יינתן לנו אחוז אחד, גם זאת לא קבלנו. אסרנו נספור על אחדותנו סבלי להתבולל עם אחרים. כל אחד יודע שתעדת התיסנית היא מנוצלת בארבעה טובנים; הם החקלאים הראשונים, אך גם בחקלאות אין להם חחלה הסניע להם; גם בחינוך אין אנו מקבלים את הסניע לנו, הנוער שלנו עזוב ואין עזרה.

חיתה לנו החלטה על פטא ופתן להסכם, אך החלטה לא נתנה יפוי כוח לחתימת ההסכם, היו צריכים להביא את החצעה לועידה, והיא חיתה טביעה, ואם חיתה מחליטה ברוב של שני שלישים חיתה ההסכם בכנס לתקו, אבל לא לעשות על דעת עצמם. הארץ כולה רועשת, פדן עד באר שבע, כולה בוערת כאש על המעשה שנעשה לא לפי רצוננו. אדוני יודע שבדברים כלליים יש לפנות לכל החברים, אל ישכחו שיכולים לעשות הטבת גם עם הצד השני, עם היסין, אבל לא עשינו זאת. אנחנו לא ארגנו את אחתהנגדות טל הנקודות. לא טורד כל מטאל, לא שאלו ולא קבלו תשובות, לא חיתה כל הסברה, אנשים שפלאו את כריסט על חשבוננו, על חשבון הציבור, הציבור אינו סודהה עם חתימת האנשים האלה, שהם לא מוסמכים לעשות כדבר הזה. אנו באים אליו כאל אב של ציבורנו בארץ, בכל אופן קחה להשיג אנשים שיכולים לאצאצ לייצג את הציבור, ויש להודות שזכינו לבוא בפני אדוני, אנו כיום דורשים סאת מסוכנות היהודית כמסד עליון שלנו שהיא תעמוד לימין החלש, ליימנו אנו, ותתן את ידה לבגין הציבור שיעמוד תחת אבטונוטית שלו ושיתופנו בכל המוסדות, בכל העניינים הלאומיים למלחמה, לרראון ולתפילה, אבל לא בצורה הנוכחית. אנחנו באנו לחיות חיי חופש, חיי דרור.

איני רוצה להכנס לנקודות רחבות יותר, אנו מבקשים את הכרתכם לאותם האנשים שהחלט עליהם שהם מנהלים את המוסדות עד הבחירות הקרובות. אנחנו דורשים מהמוכנות שהיא ^{החלטה} ~~אשר~~ גם בהשקפת האש, בפעולת חוצאת הבחירות לפועל.

לבסוף אני רוצה לציין: אנו אנשים מתנדבים לעבודה זו

בלי כל פרס.

ד. בן-גוריון: אני מצטרף פה שחלף זמן לאיבוד, אני חנני שש הציבור,

הזמן שאני חייב בעבודה זו אינו זמני. הנחתי שיהיה

צורך לטווח טעה וחצי, על יסוד זה הבעתי טיחה עם שליח המטלה האמריקאית

בעניני הליטים כעבר זמן מה, ואנחנו נצטרך להמשיך. איני רוצה להגיד

זאת לאשמתכם, הייתם צריכים להודיע שהכוונה היא לשלוטים איט, אבל דברתם

על מלחמה, ברצון רב אפגש עם מאות, אבל אז תהיה זו אסיפה, אני אבוא

אליכם, כבוד הציבור דורש שאני אבוא אל הציבור, אילו הייתם מזמינים אותי

לאסיפה ברצון הייתי מחבל, אבל מלחמה היא מלחמה קטנה, אני מצטרף על זמנכם

ועל כבודכם, הענין הוא חשוב פה, ואיני יודע אם בגבולות אלה של הזמן

נוכל לסדר דבר מה.

זה לא רק ענין הנימנים, זה ענין יהודי. אתם אינכם צריכים

להחמץ. קראתי את התזכיר, אתם יכולים להניח שאני יודע קצת את הענינים,

כרגע די אם תסירו בקיצור את הדברים.

מכיון שהנימנים הם גוף כן יהודים אני אבקש לא לדבר

בזילזול, אני רוצה שבשום מקום, ביחוד בבית הזה לא יזלזלו בי יהודי אחר.

גם ההקיד הוא אדם, אני מקיד של ההנהלה הציונית, אינני מתבייש צא

על כך. איני חושב שזה בזיון טאדם הוא מקיד וטש הציבור התימני, לא

צריכים לדבר בסגנון זה, אפשר להתנגד, לקבול, אבל לא לדבר כך ביחוד

סהאנטיס אינט כאן. אש אינה בוערת מעצמה, היא דועכת אם אין סלבים אותה.

הרב שלום יצחק הלוי: כפי ששמע פה מר כהן יש לי רק דבר אחד, אני

חושב שכבודו יודע את עדתנו היטב, טחיא עדה

עובדת, עדה שקטה, אהבת לעבוד את עבודתה בשקט. אפגש לרגל הסגב רואים

אנו שיש טעוריה גדולה, יכול להיות שתביא אחריה תגרות, זה לא לכבודנו.

הדרישה שלנו היא שהמוסדות שלנו, ובראשם המוסדות היהודית, ובראשה מעלת

כבוד אדוני הנכבד, שהוא היו"ר, שיכירו בהתאחדות העצמאית, הבלתי תלויה

בשום מוסד אחר, כמו שהזכיר מר כהן, שהחירות תבואנה, ואז כל הציבור

יבחר באנשים תרצויים, ובאותו מעמד יוכלו לדון על כל סיני הסכמים.

העיקר הוא שאנחנו רוצים שהציבור שלנו ילך בדרך שחלכנו

בה כל הזמן, וכולם ייענו בשלום, כל עסקנינו יבינו היטב, שכאן אין מקום

לעשות טעות בלי רשות הציבור. לזה יש ערך רב, אתם תתדלו לעזור לנו

בענין זה כדי להשקיש את הציבור שלנו.

סלום לוי נחום: לנו שתי דרישות, ואנחנו רוצים להביא בחשבון פר בן-גוריון

את דרישות הציבור: א) להכיר במרכז התאחדות התיסנים

היום, טראש מדבריה הוא אברהם כהן, שהוא מפלג עתה את מקומו של ה' טביב.

מרכז התאחדות התיסנים מיוצג על ידי המסיחה האחרונה שהיתה, ושם הורצח

על הסכם ולא הסכם, אצאצא ומצאו לנכון לא לספל בטאלת החסכם, כי אט

בבחיירות לועידה הרביעית, באטר החסכם מתנגד לכל המקובל בעדה התיסנית,

כי המרכז אינו יכול לחבל הסכם זה בלי דעת הציבור והכרעת הועידה, ועתה

נטלל ערכו הציבורי, ואין לתמוך עתה רק בצד אחד, ואנחנו מבקשים מאת

הסוכנות היהודית, וכפליים מכבודו, שהוא יתמוך בנו בטאלת זו, שיתן

את עזרתו כאשר כאילו לא התעוררה טאלת החסכם. אנחנו דורשים את חברת

מרכז התאחדות התיסנים שיטנו כיום, שיש עליו איטור המוסל; ב) לתמוך

המסיכה חסרית ומוסרית בכל טאלת קרובה לעניני העדה התיסנית: טאלת

העזיה ההתיסבות וכל צעד שהיו עוסקים בהם ה'ה' טאביב והרמתי;

ג) בטאלת הרסכם תדון הועידה ושם יוחלט.

ה' טביב עזב מרצונו הטוב את מרכז התאחדות התיסנים.

ד. בן-גוריון: תפקידנו להטות שלום בציבור, אתם אינם היחידים המתקוטטים,

גם האשכנזים מתקוטטים יותר מדי, אך התיסנים עושים זאת

יותר מדי בסערה.

אנחנו נעשה בכל כוחנו, איני מדבר על חריב, חריב צריך

שיחדל, אך א) אנחנו תמיד נעמוד בקטר עם התאחדות התיסנים ולעזור לה

בכל פעולותיה שיש בהן ברכה לטבס התיסני ולישוב בארץ; ב) וזה אולי

חשוב עוד יותר, בענין זה אני מבצע רק את דעתי, ואני מקווה שכל ההנהלה

תיבל דעה זו: דחוף הוא להעלות את כל יחדות תיסן לארץ. גלות זו הגיע

הזמן לאנחנו נחלל אותה ושיהודי תיסן ייגאלו מהצרות. אין דבר זה טעבר

ליכלתנו, זה דורש מאמץ מכל התנועה הציונית כולה ומצד העדה התיסנית.

זה יותר חשוב מהריב שלכם, זה גם יותר חשוב מהטאלת מי בעד ומי נגד

החסכם.

אני חבר ההסתדרות מיום הווסד ההסתדרות, אני גאה בדבר, אני סחורה להיות בה עד יומי האחרון, אך אני יושב פה לא כבא-כוח ההסתדרות; אני יושב כאן כבא-כוח ההסתדרות הציונית - חברי ההסתדרות או לא חברי ההסתדרות הט בטבילי אותו דבר. זהו הדבר העיקרי, ואני רוצה שבזה תשקיעו כוחותיכם, לא במריבה, לא באש - אש אינה בוערת, אם אין מבעירים אותה, אילו ה' כהן חיות לופד פהרב שלך איך לדבר, חיות מועיל להשקיע את הרוחות. - דברי חכמים בגת נטעים.

הענין העוסד לפנינו הוא להעלות את יהודי תימן, בזה לא אנע, צריך להשריש אותם בארץ. אני רואה זאת כאחד הדברים החשובים ביותר שעומדים לפנינו, מפני שזה ענין דחוף, אנחנו איננו יכולים להציד זאת ביום ^{לתיבנץ} ^{לצאצא} הגדול, אין כרצו אפשרות להעלות את כולם, את יהודי תימן אפשר להעלות, אנחנו רוצים לעשות זאת, ובזה תשקיעו את כוחותיכם; כאשר יבואו צריך להשריש אותם בארץ, בעבודה ובהתישבות. בענין זה נעשו חסאים על ידי כולנו, לא עשו לשבט התימני מה מצריכים ^{לצאצא} היו לעשות, אבל צריך לעשות זאת ואחרי לעשות זאת.

הדבר השלישי - אני מוכן לעשות למען חסימת הרוחות ולחסינות שלום. אני לא מוכן לעשות מה שרוצה ה' כהן, ואני רוצה שהוא ידע זאת, אלא אעשה מה שדרוש בטביל כל הציבור. דבר אחד אינו שרוי במחלוקת, אתם והתימנים טאינים כאן, כולכם אתם רוצים בעליית התימנים, בהתישבות יהודי תימן, טיהודי תימן יתפסו את המקום הראוי להם בארץ, זאת נעשה יחד עם כל הציבור התימני, אבל אם יבוא אלי טביב ויאמר לי: אני הציבור התימני, - אני טכיר אותו הרבה שנים, אני כחבב אותו, אינני יכול לדבר עליו כטו נאמה טובר, אם הוא יבוא ויאמר: אני הציבור התימני: לא אקבל את זאת, כל הזמן טיהיו תימנים אחרים אשר ישללו את זאת. צריך לטמוע את טני הצדדים, לא אוכל לקבל רק מה שאומר לי אברהם טביב, אם האחרים מולקים עליו, ולא אקבל מה שאתה אומר: אני הציבור התימני, כי יש תימנים אחרים המולכים על זאת.

ענין שני - השקטת הרוחות והשלטת שלום, שזה כבוד ישראל, כבודכם, הענינים שלנו דורשים שיהיה שלום ביניכם, דבר זה אוכל לעשות

מסעם ההנהלה בתנאי אחד: אם אתם תסכימו והצד השני יסכים שאנחנו נתערב בדבר ונשברר את הענין. אני חבר ההסתדרות, אך אני ביגמ לבירור הענין לא כחבר ההסתדרות. אם שני הצדדים יסכימו שנעשה את הבירור הזה פי מרכשז התאחדות התיסנים - אתה אומר אתה מרכז התיסנים, פי סביב אומר שהוא מרכז התיסנים, אנחנו צריכים לבדוק את הדברים. אני אלך לבדוק את הדברים, אם אתה תמיד, או סביב יגיד לי שאתם תקבלו את המסקנות שלי, אם לא תקבלו את המסקנות - לא אעשה זאת, אסור לי לבזבז את זמני, כי זה זמן המנועה. אני רוצה לעשות למען השלום, אם זה לא עלול להביא שלום - לא אעסוק בזה.

התשובה שלי בקצרה: ההנהלה תכיר ותתמוך בהתאחדות התיסנים בכל פעולה שיש בה ברכה לציבור התיסנים ולישוב בארץ, כן-הסכם לא-הסכם זה לא משנה שיש התאחדות התיסנים, ההסכם אם הוא קיים הוא אל רק על החועלים, בין כה וכה צריך שתהיה התאחדות התיסנים. אנחנו מקווים שיהיה זמן שזה יבוטל, לעת עתה יש צורך בהתאחדות התיסנים יותר מאשר בהתאחדות עולי גרמניה. אנחנו נתמוך אם לא תהיינה מדינות, אנחנו נשתמוך בכל פעולה לטובת העליה של התיסנים והתיסבותם, לטובת כל הציבור כולו.

(ב) למען העליה המהירה של כל יהודי תימן וסידורם בארץ.

זאת אני מבקש שתסמרו לכל חבריכם.

חבר השלישי ג' תלוי בתנאי. אנחנו איננו יכולים 80%

לגזור על סביב, אנחנו איננו יכולים לגזור עליהם, אין לנו משרה, אין לנו כוח פיסי, אתם באתם הנה שפע שאתם מודים במרותך בהסתדרות הציונית, אם תודיעו שאתם רוצים שנברר את הסיכסוך ביניכם, ותודיעו שבינתיים אתם מפסיקים את התבערה, לא רק אתם, מה בצע אם אתם מפסיקים את התבערה והצד השני יסכים, אם אתם רוצים שנברר, אם אתם מחבלים עליכם את חדין - נעשה זאת.

בירור פי אפטר לעשות בשיחה, זה קשה לעשות גם עם כל

יהודי, קשה ביחוד עם תיסנים. יש לכם כמה פעלות שאתם מצטיינים בהן,

אתם אינכם מצטיינים במעלה של התלכדות פנימית, חייתי עם חברים תימנים, זה דורש עבודה רבה, לא אוכל לעשות זאת לבדי, ואצטרך להשתמש בשליחים, אקח אנשים נאמנים ויטריים, אני בטוח שלכם יהיה אסון ושלחריים יהיה אסון; אם אתם תודיעו לי וחצר השני יודיע לי שפוכנים לקבל את הדין, אחרת לא אעשה כל צעד לא עם טביב ולא אתך, יש לי אסנס דעות איך צריכים להיות מסודרים החיים בארץ, אך זה ענין חרטי.

אם אתם מסכימים לדבר זה - אשאל גם את חצר השני.
שלום לוי נחום: אני מקבל בשמחה רבה את דבריך שאתה פוסר עכשיו. אנחנו רצינו לקדם בברית את ה' טביב, בקטנו אותו לעבוד עבודה מסותפת, אך הוא פרש מאתנו.

ד. בן-גוריון: הוא טוען שאתה פרשת ספנו, שחרוב אתו.
 בוערת אש פריכה, זו היא אש זרה, צריך לשכך אש זו, אני שואל אתכם האם אתם רוצים שאני אכנס לענין זה ססעם חתנחלה, לברר את הסיכסוך ואתם תקבלו את המסקנות.
פזכיר המטלחת: שום בירור אינו יכול להיות, כל עוד לא קבענו את הסצב החוקי, כל עוד חפנדט אינו בידיים החוקיות, אין עכשיו דרך אחרת אלא בחירות.

ד. בן-גוריון: באתם הנה ~~הממשלה~~ בתביעות, יש לכם זכות, יש סיכסוך, יש אש, יש פריכה, אתם רוצים שאנחנו נפסיק את זאת.
 איני מעמיד שאלה בנוגע לשני הדברים הראשונים, זו היא חובתנו לציבור התימני ולציבור היהודי בכללו, אך הדבר השלישי - אתם דרשתם שאנחנו נכיר בכס, זאת דורש גם חצר השני, אתם דורשים שאנחנו נכנס לענין זה, תנאי לכניסתנו שאתם תודיעו, אנחנו נשאל גם את חצר השני שהוא יודיע אם הוא רוצה שנתערב בענין ואם תקבלו את הדין.

שלום לוי נחום: אנחנו מסכימים.

הרב שלום יצחק הלוי: אנחנו צריכים להתיישב בצבר.

ד. בן-גוריון: תתיישבו ואני פאכה להודעתכם.